

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes allpool toodust ja võttes aluseks maapõueseaduse § 26, 32 ning 35 ning Suuremäe Karjäär OÜ taotluse, otsustan:

1.1. anda Suuremäe Karjäär OÜ-le geoloogilise uuringu luba L.MU/521693 Kadaja III uuringuruumis kehtivusajaga 5 aastat;

1.2. uuringuloale kanda kõrvaltingimused:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. kui uuringukaevetööde ja puuraukude rajamiseks on vajalik metsa eemaldamine, tuleb see teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi.

1.3. korraldus jõustub Suuremäe Karjäär OÜ-le teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

Suuremäe Karjäär OÜ (registrikood 11407874, aadress Näituse tn 21, Tartu linn, Tartu maakond) esitas 04.04.2024 Keskkonnaametile taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks Kadaja III uuringuruumis (edaspidi uuringuluba, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 04.04.2024 numbriga DM-128041-1).

Kadaja III uuringuruum asub Põlva maakonnas Põlva vallas Mammaste külas riigile kuuluvatel maaüksustel Kiidjärve metskond 93 (katastritunnus 61901:001:0126) ja Kiidjärve metskond 51 (katastritunnus 61901:001:0128), mis jäävad Kadaja liivamaardla nr 824 lähedale ning millede riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 5,47 ha. Uuringu eesmärk on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv ja/või kruus) maht, kvaliteet ning kasutamise võimalused. Maavara soovitakse kasutada Põlva piirkonna teede ehitusel ja ehitustöödel. Põlva ümbruses ja Räpina suunas on kaevandatavad liivavarud väikesed ja kruusavarud üldse puuduvad. Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 15 uuringukaevetööd.

ja kuni 15 puurauku sügavusega kuni 15 m; muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine, topogeodeetiline mõõdistamine, proovid materjali terastikulise koostise, kruusa puhul ka purunemiskindluse (LA katse) määramiseks. Uuringuloa kehtivusajaks taotletakse 5 aastat.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri andmete volitatud töötleja Maa-amet (10.04.2024 kiri nr 9-3/24/4572-2).

Taotletava uuringuruumi teenindusalal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusalast ~155 m kaugusel läänes asub Kadaja liivamaardla (maavarade registri registrikaardi nr 824).

Metsatee Hainjärve tee (nr 6190209) äärmise sõiduraja välimine serv asub taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast vähemalt 14 m kaugusel.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 04.04.2024.

Kadaja III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Kadaja III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 16.04.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 15.04.2024 kirjaga nr DM-128041-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Vastavalt maapõueseaduse § 27 lõikele 3 palus Keskkonnaamet 15.04.2024 kirjaga nr DM-128041-5 riigivara valitsejalt nõusolekut Riigimetsa Majandamise Keskuse valitsemisalas olevate katastriüksuste Kiidjärve metskond 93 (katastritunnus 61901:001:0126) ja Kiidjärve metskond 51 (katastritunnus 61901:001:0128) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis loa andja 15.04.2024 kirjaga nr DM-128041-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Põlva Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Põlva Vallavolikogu 16.05.2024 nr 1-3/14 nõustus Kadaja III uuringuruumile uuringuloo andmisega tingimusel, et kui uuringukaevetööde ja puuraukude rajamiseks on vajalik metsa eemaldamine, tuleb see teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.06.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Suuremäe Karjäär OÜ-lt XX.06.2024 kirjaga nr DM-128041-XX arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Suuremäe Karjäär OÜ tähtaja jooksul (kaks nädalat) ei vastanud/nõustus.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning taotletavas uuringuruumis ei ole registreeritud kaitsealuseid liike.

Taotletavale uuringuruumile lähimad kaitstavad loodusobjektid on järgmised (lisatud kaugus

uuringuruumi servast): II kategooria kaitsealuse liigi *Picoides tridactylus* (laanerähn) elupaik 1,24 km (EELIS kood KLO9114281); II kategooria kaitsealuse liigi, *Accipiter gentilis* (kanakull) elupaik 1,76 km kaugusel (EELIS kood KLO9128255); III kategooria kaitsealuse liigi *Pelophylax lessonae* (tiigikonn) elupaik 2,3 km kaugusel (EELIS kood KLO9131392); üksikobjektid mänd "Karo kakutu pettai" ja mänd "Kraaviotsa pettai" üle 2 km kaugusel (EELIS kood KLO4000400 ja KLO4000401).

Geoloogilise uuringu mõju on lühiajaline ja jääb valdavalt uuringuruumi piiresse. Seega jäävad nimetatud kaitstavad loodusobjektid taotletava uuringuruumi mõjualast välja.

Looduskaitseseadus § 55 lg 6¹ p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Geoloogilise uuringu läbiviimisel kasutatakse taotluse seletuskirja kohaselt korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ja ei kasutata keskkonda reostavaid materjale. Geoloogilise uuringuga ei reostata põhjaveet ega tekitata riiklikke normatiive ületavat müra või tolmu. Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt ning ainult päevasel ajal. Uuringuruum asub keskmiselt kaitstud põhjaveega alal. Põhjavee kaitstus lähtub geoloogilisest ehitusest, täpsemalt sellest kui paks on pinnakate. Põhjavee kaitstusele on kõige suuremaks ohuks põllumajandus (väetiste, sõnniku ja taimekaitsevahendite kasutamine) ning reovee vale käitlus. Nii uuringupuuraukudes kui ka uuringukaevetöödes vee ilmunisel vaid mõõdetakse veetaset. Seega geoloogiline uuring ei ohusta põhjavee kaitstust. Geoloogilise uuringu käigus vajadust ulatusliku raie järgi üldjuhul ei ole. Kui üldse siis teostatakse raiet uuringumasinate liikumise tarbeks minimaalses mahus. Kõik uuringupunktid likvideeritakse koheselt pärast proovide võtmist ning korrastatakse nende ümbrus. Uuringuruumi nõuetekohast korrastamist kontrollib Keskkonnaamet.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Liiva tn 41, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond), kes omab tegevusluba hüdrogeoloogiliste tööde teostamiseks.

MaaPS §-s 27 lg 3-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei esine.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava koostamine, esitamise ja kinnitamise kohaselt lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Suuremäe Karjäär OÜ 04.04.2024 esitatud taotlusmaterjalide

vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi *määrus 1*) ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruises sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusala läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kadaja III uuringuruumi uuringuloale seatakse riigivara valitseja ja kohaliku omavalitsuse poolt esitatud täiendavaid tingimused.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu geoloogilise uuringu tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Suuremäe Karjäär OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 03.06.2004).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt

antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo